

Maleta de l'alimentació sostenible

Índex

1. LA MALETA: PRESENTACIÓ, OBJECTIUS I ÚS	5
- A qui va dirigida?	6
- Quins tipus de materials ofereix la maleta?	6
- Com s'utilitza aquest manual?	7
2. ELS MATERIALS DE LA MALETA	9
2.1. Contes i llibres de coneixement	10
2.2. Jocs de taula	18
2.3. Materials de suport gràfic	24
2.4. Materials d'experimentació	41
3. MATERIALS ADDICIONALS NECESSARIS PER A LES UNITATS DIDÀCTIQUES DE LA GUIA "ALIMENTA'T AMB SENY"	45
4. COM HA D'ANAR ORDENADA LA MALETA?	63

Manual d'ús de la maleta pedagògica. Programa Escoles + Sostenibles. Oficina de Canvi Climàtic i Sostenibilitat. Medi Ambient i Serveis Urbans - Ecologia Urbana. Ajuntament de Barcelona

Juliol del 2021

Edició:

Ajuntament de Barcelona

Disseny i maquetació: UAN-TU-TRI

Continguts i redacció:

Aitana Martín-Aragón, L'Ortigacoop, SCCL

Coordinació:

Yolanda Monteiro, Servei de Documentació d'Educació Ambiental. Ajuntament de Barcelona

Supervisió:

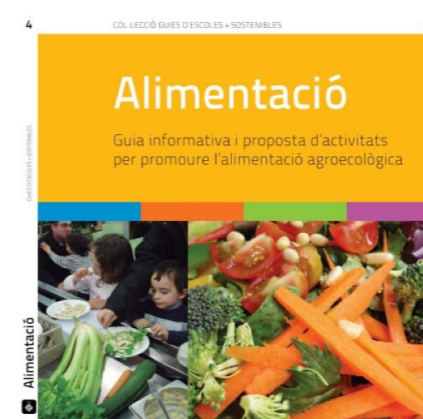
Alba Galofré, Escoles + Sostenibles. Ajuntament de Barcelona

1. La maleta: presentació, objectius i ús

La **Maleta de l'alimentació sostenible** promoguda per l'Ajuntament de Barcelona en el marc de la Capitalitat Mundial de l'Alimentació de Barcelona 2021, és un recurs pedagògic per a desenvolupar competències orientades a millorar l'alimentació i la consciència sobre el consum alimentari des de la mirada de la sobirania alimentària, i per promocionar una alimentació sana, justa i sostenible. S'inclouen llibres, jocs, materials gràfics i d'experimentació per a totes les etapes educatives des de l'escola bressol a l'educació secundària.

Aquesta maleta es crea tenint en compte - i com a referència- dues guies didàctiques sobre alimentació publicades per l'Ajuntament de Barcelona sota els títols **Alimentació: guia informativa i proposta d'activitats per promoure l'alimentació agroecològica** (2014) i **Alimenta't amb seny: guia d'activitats i recursos per treballar l'alimentació sana, justa i sostenible als centres educatius** (2021). La primera presenta el context i la base teòrica sobre l'alimentació sostenible des de la perspectiva de la sobirania alimentària. La segona conté per una banda un recull de 32 unitats didàctiques completes dirigides a totes les etapes educatives de primària i secundària i, per una altra banda, una selecció de recursos i programes existents a la ciutat de Barcelona i a l'abast dels docents per a tractar l'alimentació sostenible als centres.

Les dues guies esmentades estan estructurades en 4 eixos temàtics en els quals també s'organitzarà el conjunt de propostes pedagògiques de la maleta: **Alimentació i salut**, **Alimentació i societat**, **Alimentació i entorn** i **Alimentació en centres educatius**.

Aquesta maleta pretén complir amb els següents **objectius**:

- Dotar al personal docent de totes les etapes educatives de materials i recursos per a desenvolupar unitats didàctiques, activitats i tallers al centre educatiu on es promogui una alimentació més sana, justa i sostenible.

- Facilitar l'accés als docents de la majoria dels materials necessaris per a desenvolupar les 32 unitats didàctiques de la guia "Alimenta't amb seny, guia d'activitats i recursos per treballar l'alimentació sana, justa i sostenible als centres educatius".
- Posar a l'abast dels centres educatius un recull de materials, llibres, jocs i molts altres recursos per a poder desenvolupar competències i treballar continguts relacionats amb la promoció d'una alimentació més sana, justa i sostenible. I sobretot per a potenciar una mirada més crítica i conscient de l'alumnat sobre la seva alimentació.

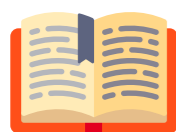
A qui va dirigida?

Aquesta maleta va dirigida a **Escoles Bressol, Centres d'Educació Infantil, Primària i Secundària** i està pensada, especialment, per a docents que vulguin desenvolupar activitats i projectes transformadors i innovadors sobre el sistema agroalimentari, on es posi en evidència des de l'origen dels aliments, els processos de transformació o els impactes que es generen del sistema agroindustrial.

Quins tipus de materials ofereix la maleta?

Els materials i recursos disponibles a la maleta han estat escollits per oferir una gran diversitat de propostes. Per realitzar-ne algunes cal disposar de materials fungibles i/o amb data de caducitat (ex. cartolines, retoladors, productes alimentaris...) motiu pel qual i, en alguns casos per motius de salubritat, no s'han inclòs a la maleta.

La tipologia de recursos que es troben a la maleta són els següents:

Contes i llibres de coneixement

Per a la creació de vincles emocionals, el desenvolupament de la imaginació i l'aplicació de coneixements.

Materials de suport gràfic

Per a facilitar les dinàmiques de grup i l'aprenentatge cooperatiu a l'aula.

Jocs de taula

Per a aprendre per mitjà del joc.

Materials d'experimentació

Per a poder realitzar tallers de cuina i desenvolupar les habilitats físiques creant un vincle amb la cuina i l'experimentació.

A l'apartat 2 d'aquest manual es presenta una classificació dels recursos segons la seva tipologia i la temàtica amb la qual estan relacionats seguint els mateixos eixos temàtics. També s'hi especifica la quantitat d'unitats que hi ha de cada recurs i l'edat a la que va dirigit.

A la maleta s'han incorporat també la major part dels materials necessaris per a desenvolupar les unitats didàctiques de la guia "Alimenta't amb seny". A l'apartat 4 d'aquest manual podreu trobar la relació de recursos necessaris per a cada unitat didàctica. En el cas dels recursos de suport gràfic els podreu descarregar a través del següent enllaç: <http://hdl.handle.net/11703/121462>. Es poden transformar i modificar per a que els pugueu adaptar a les vostres necessitats d'aula.

Com s'utilitza aquest manual?

Si voleu tractar un tema en concret:

1. Doneu un cop d'ull a les guies de referència per determinar continguts a desenvolupar, triar alguna unitat didàctica de les que s'inclouen, o bé seleccionar recursos disponibles.
2. Dirigiu-vos a l'apartat 2. d'aquest manual per identificar concretament quins materials teniu disponibles a la maleta segons l'edat i la temàtica escollida.
3. Busqueu a la maleta la ubicació del material identificat amb la simbologia emprada.
4. I ja ho teniu tot per poder desenvolupar els continguts que us plantegeu!

Si voleu realitzar una de les unitats didàctiques de la guia "Alimenta't amb seny":

1. Dirigiu-vos directament al punt 3 d'aquest manual i identifiqueu els recursos i materials necessaris per a la realització de la unitat didàctica.
2. Busqueu a la maleta la ubicació del material identificat amb la simbologia emprada.
3. Aconseguiu els materials que no estan presents a la maleta i feu les còpies adients d'aquelles fitxes que ho necessitin, per al grup classe.
4. I ja ho teniu tot per a portar a terme la unitat didàctica!

Si voleu tenir materials de suport i complementaris a les activitats i projectes que heu creat de manera autònoma:

1. Podeu consultar l'apartat 2 que inclou informació específica de cadascun dels materials.
2. Busqueu a la maleta la ubicació del material identificat amb la simbologia emprada.
3. I ja ho teniu tot per portar a terme l'activitat o projecte que us plantegeu!

2. Els materials de la maleta

A continuació trobareu el recull dels materials i recursos presents a la maleta classificats segons la seva tipologia. Podreu trobar les especificitats de cada material a la descripció de la taula corresponent. A les taules resum inicials de cada tipologia podreu identificar ràpidament la temàtica i l'edat a la que està dirigit el recurs.

Les temàtiques són: **El sistema agroalimentari (temàtica general)**, **Alimentació i salut**, **Alimentació i societat**, **Alimentació i entorn** i **Alimentació en centres educatius**. Els colors de cada bloc temàtic són els següents:

TEMÀTICA GENERAL
EL SISTEMA
AGROALIMENTARI

BLOC 1
ALIMENTACIÓ
I SALUT

BLOC 2
ALIMENTACIÓ
I SOCIETAT

BLOC 3
ALIMENTACIÓ
I ENTORN

BLOC 4
ALIMENTACIÓ ALS
CENTRES EDUCATIUS

Les etapes educatives s'han simbolitzat en aquestes taules segons les següents icones:

**EDUCACIÓ
INFANTIL**

**EDUCACIÓ
PRIMÀRIA**

**EDUCACIÓ
SECUNDÀRIA**

**ADULTS
I PROFESSORAT**

En aquest apartat trobareu en primer lloc una taula resum per categoria amb els recursos per tipus, les unitats incloses a la maleta, les edats a les que estan dirigides i classificats segons la temàtica amb què estan relacionats segons els 5 blocs temàtics ja descrits. Després d'aquesta taula, trobareu els recursos descrits específicament i una fotografia per a identificar-los fàcilment a la maleta.

2.1. Contes i llibres de coneixement

CONTES I LLIBRES DE CONSULTA		UNITATS	EDATS
	Guia Alimenta't amb seny	1	Professorat
	Alimentació, guia informativa i proposta d'activitats per promoure l'alimentació agroecològica	1	Professorat
	El comecuentos	1	< 6 anys
	Vegetal como sientes: alimentos con sentimiento	1	< 9 anys
	El nap gegant	1	De 3 a 5 anys
	El viaje de brocoli	1	De 3 a 8 anys
	La rebel·lió de les verdures	1	De 6 a 9 anys
	Les meves receptes Montessori	4	De 3 a 9 a anys
	Cuinem a 4 mans	4	> 8 anys
	Lo que Einstein le contó a su cocinero	1	> 13 anys
	Transforma la teva salut	1	> 13 anys
	La guia de la fermentación de Noma	1	> 13 anys
	En boca de todos	1	> 13 anys
	Hungry planet	2	> 6 anys
	Quan l'om demana peres: l'insostenible consum energètic	1	> 9 anys
	L'hort escolar ecològic	1	Totes les edats
	Mucha gente pequeña	1	> 10 anys
	Alimentación sostenible. Comprar, cocinar y comer para preservar el planeta	1	> 13 anys
	L'alimentació saludable a l'etapa escolar ASP 2005	1	Professorat
	A taula! Manual per a la introducció d'aliments ecològics a les escoles	1	Professorat

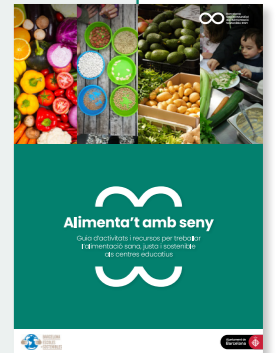
TEMÀTICA GENERAL: EL SISTEMA AGROALIMENTARI

A

És una guia complementària a la guia "Alimentació" del 2014 en la que per una banda s'ofereixen 32 unitats didàctiques dirigides a Educació Infantil, Educació Primària i Educació Secundària; i per altra banda inclou un recull de recursos i programes virtuals, en préstec i d'accés lliure, per a tots els centres de la ciutat de Barcelona.

La temàtica de la guia és l'Alimentació ecològica i sostenible des del punt de vista de la sobirania alimentària i planteja les unitats didàctiques des de 4 blocs temàtics.

Petit, M., i Martín-Aragón, A. (2021). *Alimenta't amb seny. guia d'activitats i recursos per treballar l'alimentació sana, justa i sostenible als centres educatius*. Ajuntament de Barcelona. <http://hdl.handle.net/11703/121457>

A

És una guia de contextualització amb la base teòrica bàsica sobre l'alimentació sana, justa i sostenible des de la mirada de la sobirania alimentària.

En aquesta guia estructurada en 4 blocs temàtics hi trobareu la informació bàsica necessària per a poder tenir els coneixements sobre el sistema agroalimentari. També podreu comptar amb un petit recull de propostes d'activitats senzilles per a introduir la temàtica a l'aula.

Abril, M., Capdevila, L., Garriga, N., Gros, A., Miró, M., i Vilar, M. (2014). *Alimentació: guia informativa i proposta d'activitats per promoure l'alimentació agroecològica*. Ajuntament de Barcelona. Departament d'Educació Ambiental. <http://hdl.handle.net/11703/91383>

 ALIMENTACIÓ I SALUT

EI Amb aquest recull de contes es pot introduir el treball sobre els aliments a l'aula a la vegada que es crea un vincle emocional entre els infants i alguns aliments molt quotidians.

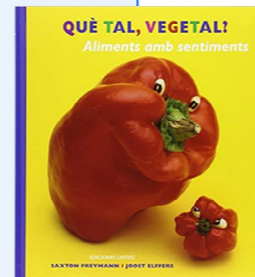
És un llibre divertit amb històries noves i fresques!

Déu, J. de, i Llorens, E. (2010). *El comecuentos*. Parramón.

EI
EP Simpàtic llibre en el qual els vegetals es pregunten sobre els seus sentiments i estats d'ànim. Conté excel·lents fotografies animades amb les què es poden treballar des de la diversitat d'aliments fins als sentiments i les emocions dels més petits.

Elffers, J., i Freymann, S. (2003). *Què tal vegetal? Aliments amb sentiments*. Tuscania.

EI
EP És un conte imaginatiu i divertit sobre la història d'un pagès, la seva família i el seu hort.

Amb aquest conte es treballa la imaginació i la relació entre les persones i el camp a la vegada que s'introdueix a la temàtica de l'alimentació i la producció agrària.

Cano, C. Barceló, C. *El nap gegant*. Ed Locomotora

EI
EP La frase *No volem menjar bròquil!* és comuna a molts infants. Amb aquest conte, els més petits crearan vincles afectuosos amb la gallina Margalida i els seus pollets, per tal que menjar verdura sigui divertit!

Baruzzi, A. Serrano, C. (2019) *El viatge del bròcoli*. Ed Nubeocho

EP Un conte amb simpàtiques il·lustracions que explica una història original, divertida i amb molt de sentit de l'humor per a fer riure tothom. És un conte per a introduir el consum i una bona mirada cap a les verdures a partir de crear un vincle emocional.

Aceituno, D. (2016). *La rebel·lió de les verdures*. Lumen.

EI
EP Els infants poden participar en la preparació i elaboració de receptes que fomenten la seva autonomia.

Cada recepta conté el grau d'autonomia que ofereix, els beneficis educatius, consells per als adults i els passos de la recepta que els infants poden fer tots sols!

A més, el llibre inclou 20 pàgines pràctiques per organitzar-se millor a la cuina segons la pedagogia de Montessori i consells per explicar bé als infants els passos que han de seguir.

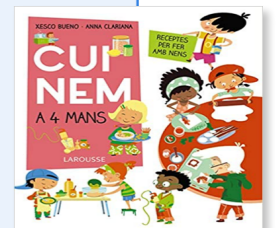
Toinet, V. (2019) *Les meves receptes Montessori*. Ed Estrella Polar

EP Amb aquest llibre, infants i adults podran compartir les seves primeres experiències a la cuina. Les receptes són saludables, equilibrades i ideals per preparar un berenar amb amics o un sopar ocasional.

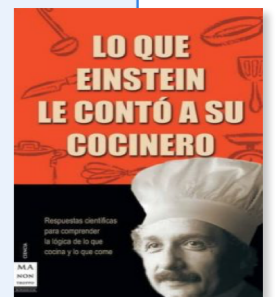
A cada recepta s'indiquen els ingredients necessaris, s'expliquen els passos que cal seguir de manera clara i fàcil, sense vocabulari tècnic.

Bueno, X. (2018). *Cuinem a 4 mans*. Larousse.

ES
A Llibre pseudocientífic amb respostes per a entendre la lògica del que es cuina i es menja. Per què alguns aliments es tornen marrons quan es cuinen? D'on ve la sal marina? Como es pot desalar una sopa? Per què cualla la maïonesa? Són algunes d'entre moltes altres preguntes on es dona resposta en aquest llibre interessant i amè sobre la ciència de la cuina.

Wolke, R. L. (2011). *Lo que Einstein le contó a su cocinero*. Robinbook.

ES
A

En aquest llibre, s'ofereix una forma revolucionària d'entendre com funciona el nostre cos i que transformarà la nostra salut radicalment. El secret: l'alimentació, l'exercici, la gestió de l'estrès, la reducció de tòxics i la suplementació.

Xevi Verdaguer, és especialista en Psiconeuroimmunologia i ens apropa amb aquest llibre a la medicina integrativa oferint claus per a entendre millor el cos.

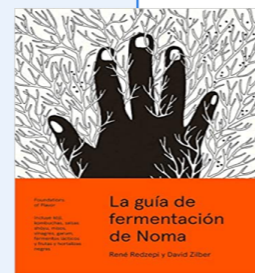
Verdaguer, X. (2019). *Transforma tu salud*. Grijalbo.

ES
A

És la guia definitiva per a fermentar aliments. En aquest llibre es revelen les tècniques amb les que podem elaborar una àmplia diversitat de fermentats i també com utilitzar aquests ingredients a través de més de 100 receptes originals i 500 fotografies a color.

Redzepi, R., i Zilber, D. (2019). *La guía de fermentación de Noma*. Neo-Person.

ES
A

La guia de l'alimentació saludable per a infants a partir d'1 any.

En boca de todos és un llibre, on es resolen tots aquells dubtes freqüents sobre l'alimentació dels més petits. Ens ofereix consells per a fomentar l'alimentació saludable amb menús setmanals, trucs per a cuinar amb infants i més de seixanta receptes senzilles i delicioses.

Gomez, M. Llorca, J (2011). *En boca de todos*. Ed Vergara

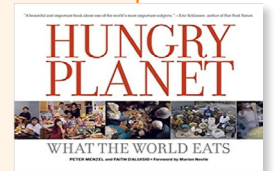
ALIMENTACIÓ I SOCIETAT

EP
ES
A

La globalització, el turisme i la tecnologia agrícola han omplert els prestatges dels nostres supermercats de nous i aliments extraordinaris i moltes grans empreses de *fast food* s'estàn traslladant a tots els racons del planeta.

En aquest llibre es tracta de com s'alimenta la gent a 24 països d'arreu del món. El seu contingut es basa en una investigació detallada i acompanyada d'unes fotografies fantàstiques que ens conviden a reflexionar-hi.

Menzel, P., i D'Aluisio, F. (2007). *Hungry planet*. Material World Books.

EP
ES
A

"L'insostenible consum energètic del sistema alimentari" publicat per Enginyeria Sense Fronteres és un informe que analitza els patrons alimentaris al llarg de la història de la humanitat i com han anat canviant les interaccions entre l'ésser humà i el medi ambient, en conseqüència.

Heras, M. (2010). *Quan l'om demana peres: l'insostenible consum energètic del sistema alimentari*. Associació Catalana d'Enginyeria Sense Fronteres.

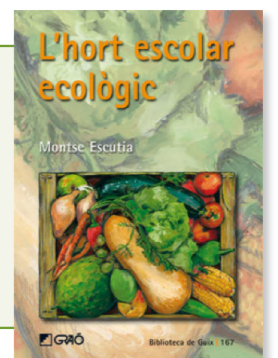

ALIMENTACIÓ I ENTORN

EI
EP
ES
A

Fantàstica recopil·lació d'informació, activitats i proposta d'experiments per a treballar a l'hort i a l'aula sobre propostes que relacionen l'alimentació ecològica i sostenible.

Escutia, M. (2009). *L'hort escolar ecològic*. Graó.

EP
ES

Recull de relats que ajuden a despertar la consciència sobre com molta gent petita cultivant horts petits alimenten el món. El llibre compta amb unes fantàstiques il·lustracions i una sorpresa al seu interior.

Duch, G. (2013). *Mucha gente pequeña*. Pollen.

ALIMENTACIÓ I CENTRES EDUCATIUS

ES
A

En aquest llibre es posa l'atenció en què és i com és una dieta sostenible. Es presenta un manifest que ens ajudarà a comprendre la resposta a aquesta pregunta, proporciona informació pràctica i receptes inspiradores de la cuina quotidiana que tenen en compte com es cultiva, com es crien, com es comercialitzen, com es mengen i com s'eliminen els productes que les conformen.

Hunt, T. (2021). *Alimentación sostenible: comprar, cocinar y comer para preservar el planeta*. Cinto Tintas.

A

És la nova guia de l'Agència de Salut Pública on s'han actualitzat tant recomanacions alimentàries i dietètiques per als infants, com aspectes vinculats a la sostenibilitat mediambiental de l'alimentació.

Aquesta publicació s'estructura en un recorregut sobre la importància de l'alimentació en la infància, l'aprenentatge d'hàbits en família i el rol del menjador escolar en tot aquest procés educatiu. La guia facilita informació, eines i recursos a les famílies, centres educatius i als serveis de restauració escolar per tal de preparar acuradament les planificacions dels àpats i alhora promoure hàbits alimentaris saludables i sostenibles entre la població infantil.

Agència de Salut Pública de Catalunya. (2020). *L'alimentació saludable en l'etapa escolar: guia per a famílies i escoles*.

https://salutpublica.gencat.cat/web/.content/minisite/aspcat/promocio_salut/alimentacio_saludable/02Publicacions/pub_alim_inf/guia_alimentacio_saludable_etapa_escolar/guia_alimentacio_etapa_escolar.pdf

A

En els darrers tres anys, han sortit en diferents punts geogràfics de Catalunya iniciatives al voltant de la introducció d'aliments ecològics en els menjadors escolars.

Canviar els aliments convencionals del menú per d'altres d'ecològics no és una simple substitució. El procediment té unes dificultats i repercussions que obliguen a tenir un cert deteniment en el procés, un mínim estudi i preparació del projecte, i el coneixement del sector de la producció agrària ecològica a casa nostra. Aquesta publicació, que s'adreça especialment a l'etapa infantil i primària, té l'objectiu de presentar alguns dels exemples pràctics i de les consignes més essencials per a introduir aquests canvis als menjadors escolars dels centres educatius.

Gros, A. (coord.). (2010). *A taula: manual per a la introducció d'aliments ecològics i de proximitat a les escoles*. Generalitat de Catalunya. Direcció General d'Agricultura i Ramaderia; Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural.

2.2. Jocs de taula

	JOCS DE TAULA	UNITATS	EDATS
	Memory d'hortalisses	2	Totes les edats
	Quién es quién hortalisses	1	> 6 anys
	Healthy healppings: joc sobre plats saludables	1	De 3 a 9 anys
	Descubrir las alergias y intolerancias alimentarias	1	De 3 a 9 anys
	Nutrición y alimentos saludables	1	De 6 a 9 anys
	"Alimentos" juego cooperativo	1	De 10 a 13 anys
	El joel del comerç just	1	> 6 anys
	Trivial libre de conflicto	1	> 10 anys
	El huerto de los yayos	1	Totes les edats
	Juego de los alimentos Nathan	1	De 3 a 5 anys
	Primer frutal	1	< 4 anys
	De donde vienen los alimentos	1	De 3 a 5 anys
	Hora de comer!	1	De 10 a 13 anys
	Desvestint els aliments sobre malbaratament alimentari	1	> 10 anys

Sistema agroalimentari Alimentació i salut Alimentació i societat Alimentació i entorn Alimentació i centres educatius

TEMÀTICA GENERAL: EL SISTEMA AGROALIMENTARI

Memory d'hortalisses

Aquest joc permet exercitar la memòria amb imatges reals d'aliments sans en fitxes de mida gran. Ajuda al desenvolupament de la observació i la concentració. Mitjançant l'atenció millora la memòria visual i espacial. La gran varietat d'imatges ajuda a ampliar el vocabulari. També permet establir relacions i associacions entre imatges atenent a les característiques comuns. A més es pot fer servir en moltes altres dinàmiques d'identificació i classificació segons la part de la planta que es menja, la família a la que pertanyen, l'època de sembra o de plantació o de collita.... Per això es pot utilitzar en totes les edats.

Qui és qui de les hortalisses?

El clàssic joc del Qui és qui? transformat en les diferents hortalisses i fruites. Per a dinamitzar moments a l'aula, de treball de vocabulari, d'altres llengües o moltes altres dinàmiques que la vostra creativitat us permeti.

 ALIMENTACIÓ I SALUT

EI
EP **Healthy heappings: Joc sobre plats saludables**

Aquest joc serveix per a que els infants aprenguin des d'edats ben petites com es pot portar una dieta sana i equilibrada. El joc consisteix en ser el primer en omplir un plat d'un menú equilibrat. Les cartes mostren fotos de menjar real i tenen solucions al dors per tal que es pugui fer l'autocorrecció i obtenir més informació sobre cada plat o ingredient.

EI
EP **Descubrir las alergias y las intolerancias alimentarias**

Sabem el que mengem? Aquest joc ens permet descobrir les al·lèrgies i intoleràncies alimentàries més comunes i conèixer els aliments que les poden provocar i els símptomes que causen.

Ajuda a generar empatia cap als/les companys/es amb intoleràncies alimentàries i n'afavoreix l'acceptació i integració a l'aula.

EP
ES **Nutrición y alimentos saludables**

Col·lecció de 50 cartes de nutrició i aliments saludables. És un joc emocionant i divertit on l'objectiu és aprendre i memoritzar sense adonar-se de característiques curioses i desconegudes dels plats comuns en el nostre menú diari. Saps quins nutrients t'aporten els teus plats preferits? I podries identificar quins es corresponen amb cada grup d'aliments? Amb aquest joc podreu treballar totes aquestes coses i més sobre una dieta sana i saludable d'una forma divertida.

EP
ES
A **Linkto. Alimentos, un juego cooperativo de cultura general**

Linkto Alimentos és un joc entretingut, cooperatiu, de cultura general per a 1-10 participants a partir dels 10 anys amb 5 nivells de dificultat. Entre totes les persones jugadores hauran d'intentar unir una carta de pista amb la seva corresponent carta de paraula entre les 50 cartes de la taula.

 ALIMENTACIÓ I SOCIETAT

EP
ES **El joc del comerç just. Intermon Oxfam**

A partir de 5 anys. Fins a 6 participants. Simula el cultiu del cafè als països del Sud global i la seva exportació als del Nord, amb tota la problemàtica associada.

ES **Trivial libre de conflicto**

Aquest joc creat per l'ONG Alboan dins la campanya *Tecnología Libre de Conflicto* consisteix en el joc del tradicional Trivial on ens conviden a reflexionar i generar coneixement sobre el model de consum a les societats globalitzades i proporcionar un espai lúdic on aprendre sobre el món en què vivim. Les preguntes que es troben al joc tenen a veure amb el gènere, la gestió de l'entorn natural, els projectes de resistència i propostes de canvi, el món contemporani i el medi ambient.

ALIMENTACIÓ I ENTORN

EI
EP
ES
A

El huerto de los yayos

Aquest és un petit maletí amb diferents jocs pensats per a entretenir les persones de totes les edats. Hi trobareu 6 formes de joc (bingo, observació, atzar, memòria, estratègia...) i coneixereu els principals productes que es cultiven als horts. És un joc de col·laboració i ajuda a resoldre els reptes de cada proposta: plantar un producte a l'àrea de cultiu, enxampar la guineu que s'ha colat a l'hort, omplir les cistelles i recol·lectar els productes abans que arribi una tempesta.

EI
EP

Joc dels aliments

Conjunt de 4 jocs amb la temàtica de l'alimentació: llenguatge (reconeixement d'aliments, descriure'ls), classificació (gust, color, tipus de menjar) i dos bingos (1 grup d'aliments / 5 grups d'aliments). Fins a 5 jugadors.

ALIMENTACIÓ I CENTRES EDUCATIUS

EI

Primer frutal

El primer joc de taula. A partir dels 2 anys. Les regles són molt senzilles i els materials estan pensats per a la mida de les mans dels més petits. Un joc col·laboratiu que consisteix en recol·lectar les fruites abans que arribi el corb.

EI
EP

¿De dónde vienen los alimentos?

Joc d'associació per a aprendre a classificar els aliments segons l'origen. Els nens i nenes aprendran d'on venen i on creixen els diferents aliments. Les fitxes tenen un sistema d'autocorrecció al revers, tot i que es recomana deixar lliure l'associació per a potenciar les capacitats de raonament dels infants.

Aquest joc permet millorar les habilitats dels infants d'identificació, discriminació i classificació. Així com el desenvolupament de l'observació i la descripció dels dibuixos i les fotografies.

A més a més, afavoreix una ampliació del vocabulari en relació als aliments i ve acompanyat d'una guia pedagògica amb moltes activitats i instruccions del sistema de joc.

EP
ES
A

Hora de comer!

Els aliments i hàbits saludables són el centre d'aquest joc de taula. Es tracta d'una proposta que ens porta a consumir quatre menús beneficiosos mentre la resta de participants intenta fer que t'omplis de menjar porqueria. És un joc de taula de 2 a 6 jugadors, amb partides de 10-20 minuts i recomanat a partir dels 8 anys.

Té com a missió ressaltar la importància de tenir uns hàbits saludables, l'acció comença amb un soroll de panxa. El temps és un factor clau, ja que durant les nostres rutines diàries hi ha poc temps per cuinar però tampoc podem alimentar-nos de menjar ràpid i ultraprocesat. L'objectiu del joc és aconseguir quatre àpats sans (esmorzar, dinar, berenar i sopar). La competició i la interacció són elements centrals en aquest joc.

EP
ES
A

Desvestint els aliments

El joc de (Des)vestint aliments és un recurs educatiu que convida a reflexionar sobre què hi ha darrere dels aliments. La voluntat és oferir una eina que ajudi a sensibilitzar sobre els valors d'un consum de proximitat, conscienciant dels beneficis tant socials com econòmics. És considerada una eina "cap a" la transformació social des del moment en què el joc fa visible la traçabilitat dels aliments, les persones, el model de consum existent i promou una reflexió individual i col·lectiva al voltant d'aquesta activitat i els valors vinculants. Sens dubte, es tracta d'un mecanisme per apoderar-nos com a consumidors i consumidoras.

2.3. Material de suport gràfic

A continuació trobareu una taula amb els materials de suport gràfic que podeu utilitzar per a realitzar les vostres activitats i projectes. Són materials de creació pròpia pensats concretament per a les unitats didàctiques de la guia "Alimenta't amb seny". S'han classificat segons els blocs temàtics amb els que estan relacionats. Ara bé, aquests materials són perfectament adaptables per a una infinitat d'activitats i per això s'adjunten a la maleta com a material de suport. També estan disponibles en format virtual i són descarregables amb codi d'accés lliure, per tant els podeu modificar i adaptar segons les necessitats dels vostres grups i projectes. Els podreu trobar en l'enllaç següent: <http://hdl.handle.net/11703/121462>

	MATERIAL DE SUPORT GRÀFIC	UNITATS	EDATS	UNITATS DIDÀCTIQUES
	Titelles: Brocolina i Albergine	1	< 6 anys	1.1, 3.1, 3.2, 4.1
	Kakaduu: mis primeras palabras	1	A partir 1 any	1.1, 2.1, 3.1, 3.2, 4.1, 4.3
	Foto imatges Nathan	2	Totes les edats	1.1, 1.6, 1.7, 2.1, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 4.1, 4.3, 4.4
	Imatges dels aliments i les seves llavors	5	Totes les edats	1.1
	Imatges, noms i propietats de diferents plantes aromàtiques	5	Totes les edats	1.2
	Definicions dels nutrients	1	> 6 anys	1.3
	Targetes amb els diferents noms del sucre (46 targetes)	1	> 6 anys	1.4
	Imatges de les etiquetes dels productes i targetes de classificació per tipus	5	> 6 anys	1.4
	Taula de seguiment i resultats de l'experiment	1	> 10 anys	1.5
	Targeta amb els rols de cada grup i explicació de la informació	1	> 10 anys	1.6
	Targeta comodí amb informació sobre la intolerància o al·lèrgia concreta.	1	> 10 anys	1.6
	Targetes amb els aliments	5	> 13 anys	1.7
	Targetes "aliments naturals", "processats" i "ultra processats"	5	> 13 anys	1.7
	Article Food porn	1	> 13 anys	1.8

	Imatges de diferents varietats d'hortalisses	1	Totes les edats	2.1
	Mapa mundi representació de Peters	1	> 6 anys	2.3
	Làmines amb informació i imatges dels quatre cereals	1	> 6 anys	2.3
	Receptes dels diferents pans	1	> 6 anys	2.3
	Targetes amb la informació sobre cada escena i els rols	1	> 6 anys	2.4
	Fitxes rol empresaris/es i treballadors/es	1	> 10 anys	2.6
	Fitxa entrevista treballador/a i empresari/a	1	> 10 anys	2.6
	Fitxes "Dones que volen salvar el planeta"	1	> 13 anys	2.7
	Targetes amb les deu afirmacions	1	> 13 anys	2.8
	Cartell "a favor" "en contra"	1	> 6 anys	2.8
	Imatges de diferents varietats d'hortalisses	1	Totes les edats	3.1, 3.2, 3.4
	Calendari de consum de temporada	4	Totes les edats	3.1, 3.3, 3.5
	Calendari de sembra	4	Totes les edats	3.1, 3.3, 3.5
	Receptes de suc de temporada	4	Totes les edats	3.2
	Receptes d'esmorzars de fruites i verdures	4	Totes les edats	3.3
	Taula de referència: l'origen dels productes i quilòmetres que viatgen	1	> 6 anys	3.4
	Model de taula per a recollir els resultats	1	> 6 anys	3.4
	Model de fitxa d'informació	1	> 10 anys	3.5
	Receptes per cada grup	1	> 10 anys	3.5
	Receptes d'amanides	4	Totes les edats	3.5
	Taula de recollida de dades de consum de pomes	1	> 10 anys	3.6
	Taula del cas d'estudi "Quan l'om demana peres"	1	> 10 anys	3.6
	Material informatiu sobre les tres visions	1	> 13 anys	3.7

	Ideogrames origen dels aliments	1	< 9 anys	4.1
	Calendari de consum de temporada	1	> 6 anys	4.3
	Calendari de sembra	1	> 6 anys	4.3
	Receptes amanides per grup (en blanc)	1	> 6 anys	4.3
	Exemples de receptes d'amanides	1	> 6 anys	4.3
	Exemple de full d'avaluació de criteris	1	> 6 anys	4.3
	Diari d'acompanyament	1	> 6 anys	4.4
	Taula de recollida de dades	1	> 10 anys	4.5
	Entrevista	1	> 10 anys	4.5
	Taules i materials informatius sobre conseqüències i alternatives	1	> 10 anys	4.5
	Recepta de iogurt i cuallada	1	> 10 anys	4.6
	Fitxa d'investigació	1	> 10 anys	4.6
	Exemple de taula comparativa	1	> 10 anys	4.6
	Taula de referència d'ítems i indicadors per a la diagnosi	1	> 13 anys	4.7
	Targetes rols persones consumidores i comerciants	1	> 13 anys	4.8
	Fitxes productes	1	> 13 anys	4.8

 Sistema agroalimentari Alimentació i salut Alimentació i societat Alimentació i entorn Alimentació i centres educatius

TEMÀTICA GENERAL: EL SISTEMA AGROALIMENTARI

EI
EP

Titelles: Brocolina i Albergine

Dos titelles de mà, entranyables i divertits que podeu fer servir per explicar històries, llegir contes i acompanyar qualsevol activitat. Són titelles fets a mà que representen dues hortalisses, una de tardor-primavera (bròquil) i una d'estiu (albergínia). Deixeu-vos emportar per la imaginació!

Unitats didàctiques de la guia: 1.1, 3.1, 3.2, 4.1

EI
EP
ES
A

Kakaduu: Mis primeras palabras

50 targetes de fotografies d'aliments amb cantonades arrodonides són perfectes per al treball del llenguatge dels aliments amb els més petits. Desenvolupat en col·laboració amb educadores Montessori i especialment adequat per a infants d'1 a 3 anys.

Unitats didàctiques de la guia: 1.1, 2.1, 3.1, 3.2, 4.1

EI
EP
ES
A

Fotoimatges Nathan

Recull de fotografies d'hortalisses i fruites que es poden utilitzar de referent per a moltes activitats i projectes. Serveixen per fer infinits de jocs d'identificació, comparació, per muntar murals... Són fotografies molt detallades de les fruites i hortalisses més comuns.

Unitats didàctiques de la guia: 1.1, 1.6, 1.7, 2.1, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 4.1, 4.3, 4.4

ALIMENTACIÓ I SALUT

EP
EI

Imatges dels aliments i les seves llavors

Fotografies plastificades de productes alimentaris comuns a la nostra dieta associats a les seves llavors. Les fotografies que es faciliten són dels següents aliments: mongeta, fava, pèsol, cigrò, panís, arròs, civada, quinoa, ametlla, avellana, nou, pastanaga, remolatxa i ravanet.

Unitats didàctiques de la guia: 1.1

EP
EI
ES

Imatges, descripció i propietats de les plantes aromàtiques

Fitxes plastificades de diferents plantes aromàtiques de clima mediterrani molt comuns als nostres jardins i horts. Amb una descripció on podreu trobar les característiques i propietats principals.

Les fitxes de plantes que teniu a disposició són alfàbrega, calèndula, espígol, estèvia, farigola, julivert, menta, orenga, romaní i sàlvia.

Unitats didàctiques de la guia: 1.2

EP
ES

Definicions dels nutrients

Fitxes plastificades amb les definicions dels diferents tipus de nutrients presents a la dieta. Les targetes que trobareu són les següents: lípids, vitamines, minerals, proteïnes, glúcids i aigua.

Unitats didàctiques de la guia: 1.3

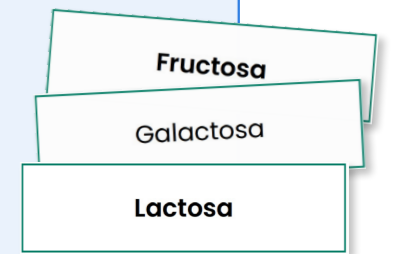

EP
ES

Targetes amb els diferents noms del sucre

46 targetes petites plastificades amb les 46 maneres diferents d'anomenar els compostos i derivats del sucre presents a la nostra dieta.

Unitats didàctiques de la guia: 1.4

EP
ES

Imatges d'etiquetes de productes i targetes de classificació per tipus

25 etiquetes plastificades d'ingredients de 5 tipus de productes i targetes amb els noms dels productes per a poder fer dinàmiques de relació.

Unitats didàctiques de la guia: 1.4

EP
ES

Taula de seguiment i resultats de l'experiment

Taula de seguiment de l'experiment (per a fotocopiar 1 per alumne/grup) i document plastificat amb la descripció dels resultats possibles que s'obtenen de l'experiment de la unitat didàctica 1.5 de la guia "Alimenta't amb seny" (1 còpia). Document de referència descarregable a <http://hdl.handle.net/11703/121462>

Unitats didàctiques de la guia: 1.5

EP
ES

Targeta amb rols de cada grup i explicació

Document de referència descarregable a <http://hdl.handle.net/11703/121462> per fer còpia per a cada alumne o grup. És una taula de seguiment dels experiments específics de la unitat didàctica 1.5 de la guia.

Unitats didàctiques de la guia: 1.6

EP
ES

Targetes comodí amb informació sobre intoleràncies o al·lèrgies concretes

4 Targetes plastificades com a comodí per a la dinàmica de la unitat didàctica 1.6 de la guia. També es poden fer servir com a informació sobre al·lèrgies i intoleràncies per a altres dinàmiques o activitats.

Unitats didàctiques de la guia: 1.6

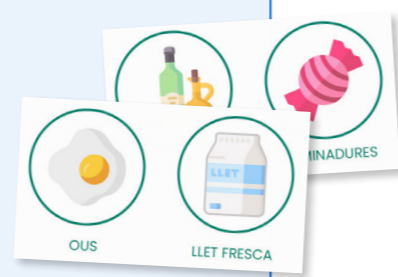

EI
EP

Targetes amb els aliments

10 targetes plastificades amb diferents aliments per classificar.

Unitats didàctiques de la guia: 1.7

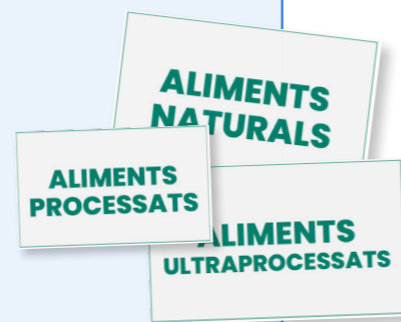

EP
ES

Targetes "naturals" "processats" "ultraprocessats"

3 cartells plastificats i definicions dels diferents tipus d'aliments segons el seu grau de processament.

Unitats didàctiques de la guia: 1.7

ES

Article "Food porn"

Article de #foodporn específic per a la dinàmica de la unitat didàctica 1.8. Material també present i descarregable a <http://hdl.handle.net/11703/121462> per fer les còpies que calguin.

Unitats didàctiques de la guia: 1.8

ALIMENTACIÓ I SOCIETAT

EI
EP
ES

Imatges de diferents varietats d'hortalisses

24 fotografies plastificades de diferents varietats de les 4 hortalisses següents: tomàquets, carbassa, panís i col.

Unitats didàctiques de la guia: 2.1

EP
ES

Mapa mundi representació de Peters

Pòster amb una representació Mapamundi segons la representació de Peters. És una manera alternativa de representar la terra sobre un pla. La projecció de Peters posa en dubte la representació tradicional dels mapes del món, basada en la projecció de Mercator, que deia que responia a la mentalitat euro-cèntrica dels cartògrafs. La seva proposta fou representar el mapa de tal manera que les àrees dibuixades en el mapa fossin proporcionals a les àrees reals.

Unitats didàctiques de la guia: 2.3

EP

Làmines amb informació i imatges dels 4 cereals

4 fitxes plastificades amb les característiques principals de 4 dels cereals més comuns del món: l'arròs, el sègol, la civada i el panís.

Unitats didàctiques de la guia: 2.3

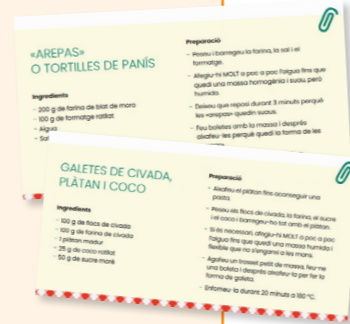

EP
ES

Receptes de pans

4 receptes de pans o derivats de farina fets amb els 4 cereals més comuns (llevat del blat): l'arròs, la civada, el sègol i el panís. Són receptes senzilles que es poden realitzar a l'aula i pensades per a fer en gran grup.

Unitats didàctiques de la guia: 2.3

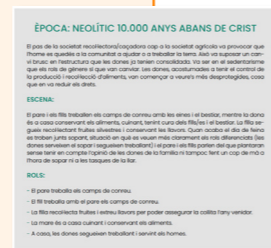

EP
ES

Targetes amb informació de cada escena i rols

4 targetes amb la descripció de l'època i el rol que es representa.

Unitats didàctiques de la guia: 2.4

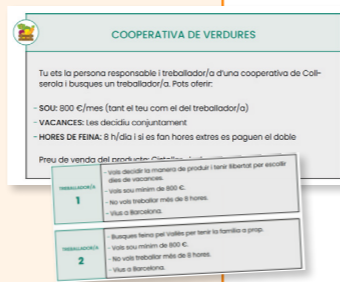

EP
ES

Fitxes rol empresaris/es i treballadors/es

Fitxes dels rols de persones empresàries i treballadores per al joc de rol de la dinàmica de la unitat didàctica 2.6 sobre el comerç mundial d'aliments.

Unitats didàctiques de la guia: 2.6

EP
ES

Fitxa entrevista treballador/a i empresari/a

Document de referència descarregable a <http://hdl.handle.net/11703/121462> per fer còpia per a cada alumne o grup. És una taula d'entrevista per a les persones treballadores del joc de rol sobre el comerç mundial d'aliments de la unitat didàctica 2.6 a la guia "Alimenta't amb seny".

Unitats didàctiques de la guia: 2.6

ES

Fitxes "Dones que volen salvar el planeta"

5 fitxes plastificades amb la descripció general i les particularitats de 5 dones que han realitzat o realitzen proeses per a salvar el nostre planeta. Podreu conèixer alguna de les seves cites conegudes.

Unitats didàctiques de la guia: 2.7

ES

Targetes amb 10 afirmacions

10 targetes amb afirmacions verdaderes o falses sobre la obesitat i la grassofòbia a Catalunya. Aquestes han estat creades específicament per a la dinàmica de la unitat didàctica 2.8 de la guia "Alimenta't amb seny".

Unitats didàctiques de la guia: 2.8

ES

Cartell "a favor" "en contra"

2 cartells plastificats per a qualsevol dinàmica de posicionament que servirà perquè l'alumnat es posi a favor o en contra, de qualsevol afirmació o frase i crear debats a l'aula.

Unitats didàctiques de la guia: 2.8

ALIMENTACIÓ I ENTORN

EI
EP
ES

Imatges de les diferents varietats d'hortalisses

Exemples de targetes d'hortalisses que es poden utilitzar en qualsevol dinàmica de grup, ja sigui per classificar-les per característiques comunes, per a identificació, per col·locar-les en un calendari de sembra o de consum o moltes altres possibilitats. A Internet podreu trobar moltes imatges de fruites i hortalisses per crear el vostre propi joc i tenir-lo sempre disponible a l'aula.

Unitats didàctiques de la guia: 3.1, 3.2, 3.4

EI
EP
ES

Calendari de consum de temporada

Document creat per L'Ortigacoop on es pot trobar l'època de collita i consum de cada hortalissa i fruita segons el clima i la localitat de Barcelona. Aquest pòster plastificat també el podeu descarregar a <http://hdl.handle.net/11703/121462> per fer còpia i exposar-lo a l'aula o a l'hort escolar.

Unitats didàctiques de la guia: 3.1, 3.3, 3.5 i 4.3

EI
EP
ES

Calendari de sembra

Document creat per L'Ortigacoop on es pot trobar l'època de sembra i plantació de cada hortalissa segons el clima i la localitat de Barcelona. Aquest pòster plastificat també el podeu descarregar a <http://hdl.handle.net/11703/121462> per fer còpia i exposar-lo a l'aula o a l'hort escolar.

Unitats didàctiques de la guia: 3.1, 3.3, 3.5 i 4.3

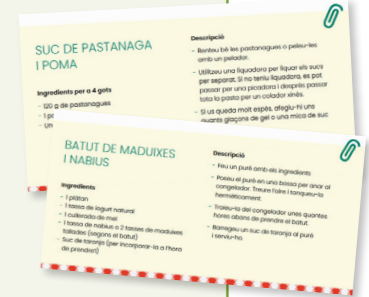

EI
EP
ES

Receptes de suc de temporada

5 receptes diferents de suc de fruites de temporada molt fàcils de preparar i saludables.

Unitats didàctiques de la guia: 3.2

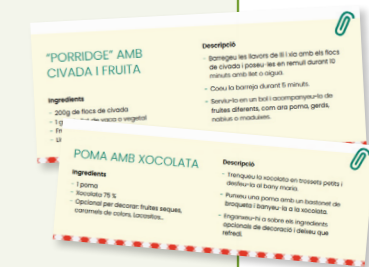

EI
EP
ES

Receptes d'esmorzars de fruites i verdures

10 receptes divertides, originals i senzilles de preparar per gaudir d'esmorzars sans, justos i sostenibles col·lectivament a l'aula.

Unitats didàctiques de la guia: 3.3

EP
ES

Taula de referència: l'origen dels productes i quilòmetres que viatgen

Taula de referència sobre l'origen i els quilòmetres que viatgen els diferents aliments més presents a la nostra dieta. Aquesta taula de referència és molt útil per poder realitzar murals, jocs o començar una investigació.

Unitats didàctiques de la guia: 3.4

Producte	Km recorreguts de mitjana	Països principals d'origen
Verdures, fruites i herbes	5034 km	Frància, Portugal i Itàlia
Cereals	4334 km	Bèlgica, França, EUA i Argentina
Arrels	3570 km	Espanya, Vietnam i la Xina
Sòja	6841 km	L'Argentina i el Brasil
Cigrone	2330 km	Mèxic
Pès	6767 km	L'Argentina, el Marroc, la Xina, França i Portugal
Pois	1750 km	Frància, Polònia, Bèlgica i Hongria
Corn i preparats còsmics	2380 km	Frància, el Brasil, Alemanya i Polònia
Lactis i ou	1339 km	Frància, Portugal i Alemanya
Sucres	3298 km	Frància, Itàlia i Portugal
Cafè i cacau	6227 km	Vietnam, Alemanya, el Brasil i Polònia

EP
ES

Model de taula per recollir els resultats

Taula de recollida dels resultats de la investigació plantejada a la unitat didàctica 3.4 a la guia "Alimenta't amb seny". Document de referència descarregable a <http://hdl.handle.net/11703/121462> per fer còpia per a cada alumne o grup.

Unitats didàctiques de la guia: 3.4

EP
ES

Receptes per a cada grup

Taula per recollir la informació sobre la recepta de cada grup segons la dinàmica plantejada a la unitat didàctica 3.5 a la guia "Alimenta't amb seny". Document de referència descarregable a <http://hdl.handle.net/11703/121462> per fer còpia per a cada alumne o grup.

Unitats didàctiques de la guia: 3.5

EP
ES

Taula de recollida de dades del consum de pomes

Taula per recollir la informació sobre la investigació proposada en la dinàmica plantejada a la unitat didàctica 3.6 a la guia "Alimenta't amb seny". Document de referència descarregable a <http://hdl.handle.net/11703/121462> per fer còpia per a cada alumne o grup.

Unitats didàctiques de la guia: 3.6

EP
ES

Taula del cas d'estudi "Quan l'om demana peres"

Taula de referència d'informació sobre el consum de producció de pomes en dos casos i formes de producció diferent per poder tenir una comparativa basada en el consum energètic. Aquesta taula prové de l'estudi "Quan l'om demana peres", document present a la maleta pedagògica on hi podreu trobar més informació.

Unitats didàctiques de la guia: 3.6

CAS INDUSTRIAL		CAS AGROECOLÒGIC: Pomes Sostenibles	
El cas d'ús industrial de les pomes a Eilat, en una zona de l'est del mar Roig, és un cas d'ús de pomes per a la producció de suc de poma. La poma és un fruita molt versàtil, amb moltes varietats i usos. En aquest cas, la poma és utilitzada per a la producció de suc de poma. La poma és un fruita molt versàtil, amb moltes varietats i usos. En aquest cas, la poma és utilitzada per a la producció de suc de poma.		El cas d'ús agroecològic de les pomes a Eilat, en una zona de l'est del mar Roig, és un cas d'ús de pomes per a la producció de suc de poma. La poma és un fruita molt versàtil, amb moltes varietats i usos. En aquest cas, la poma és utilitzada per a la producció de suc de poma.	
TÈCNiques AGRÍCOLES		TÈCNiques INDUSTRIALS	
1. ÚS DE LA POMA	Ús de la poma per a la producció de suc de poma.	1. ÚS DE LA POMA	Ús de la poma per a la producció de suc de poma.
2. ÚS DE LA POMA	Ús de la poma per a la producció de suc de poma.	2. ÚS DE LA POMA	Ús de la poma per a la producció de suc de poma.
3. ÚS DE LA POMA	Ús de la poma per a la producció de suc de poma.	3. ÚS DE LA POMA	Ús de la poma per a la producció de suc de poma.
4. ÚS DE LA POMA	Ús de la poma per a la producció de suc de poma.	4. ÚS DE LA POMA	Ús de la poma per a la producció de suc de poma.
5. ÚS DE LA POMA	Ús de la poma per a la producció de suc de poma.	5. ÚS DE LA POMA	Ús de la poma per a la producció de suc de poma.
6. ÚS DE LA POMA	Ús de la poma per a la producció de suc de poma.	6. ÚS DE LA POMA	Ús de la poma per a la producció de suc de poma.
7. ÚS DE LA POMA	Ús de la poma per a la producció de suc de poma.	7. ÚS DE LA POMA	Ús de la poma per a la producció de suc de poma.
8. ÚS DE LA POMA	Ús de la poma per a la producció de suc de poma.	8. ÚS DE LA POMA	Ús de la poma per a la producció de suc de poma.
9. ÚS DE LA POMA	Ús de la poma per a la producció de suc de poma.	9. ÚS DE LA POMA	Ús de la poma per a la producció de suc de poma.
10. ÚS DE LA POMA	Ús de la poma per a la producció de suc de poma.	10. ÚS DE LA POMA	Ús de la poma per a la producció de suc de poma.

ES

Material informatiu sobre les tres visions

Material informatiu sobre tres visions diferents de com avaluar el canvi climàtic i tres formes diferents de combatre'l o afrontar-lo. Aquesta informació s'ha extret de l'activitat "visions sobre canvi climàtic" referència a l'enllaç <https://agroecologiaescolar.wordpress.com/3-experiencies/el-llibre-de-les-activitats-dagroecologia-escolar-del-pde/>

Unitats didàctiques de la guia: 3.7

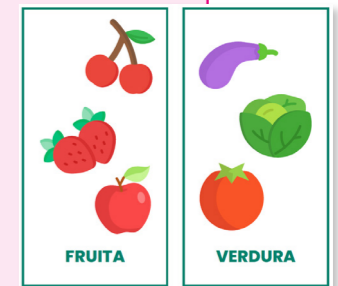
ALIMENTACIÓ I CENTRES EDUCATIUS

EI
EP

Ideogrames de l'origen dels aliments

Exemples d'ideogrames per treballar sobre els tipus d'aliments i els seus orígens en les primeres etapes educatives. Es tracta d'oferir una possibilitat de disseny dels ideogrames utilitzats per a la dinàmica proposada a la unitat didàctica 4.1 de la guia "Alimenta't amb seny" per tal que creeu i coloregeu aquest document gràfic amb l'alumnat.

Unitats didàctiques de la guia: 4.1

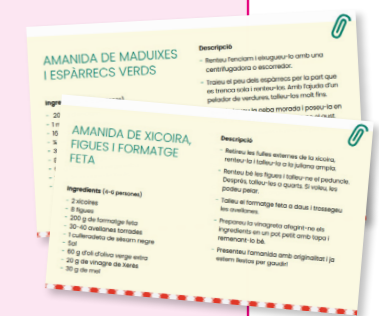

EI
EP
ES

Receptes d'amanides

5 receptes d'amanides de referència que tenen en compte la temporalitat de les hortalisses.

Unitats didàctiques de la guia: 3.5 i 4.3

EP
ES

Receptes d'amanides (en blanc)

Taula per recollir la informació sobre la recepta de cada grup segons la dinàmica plantejada a la unitat didàctica 4.3 a la guia "Alimenta't amb seny". Document de referència descarregable a <http://hdl.handle.net/11703/121462> per fer còpia per a cada alumne o grup.

Unitats didàctiques de la guia: 4.3

EP
ES

Exemple de full de criteri

Taula per avaluar les amanides de tots els grups seguint els criteris decidits conjuntament segons la dinàmica plantejada a la unitat didàctica 4.3 a la guia "Alimenta't amb seny". Document de referència descarregable a <http://hdl.handle.net/11703/121462> per a fer còpia per a cada alumne o grup.

Unitats didàctiques de la guia: 4.3

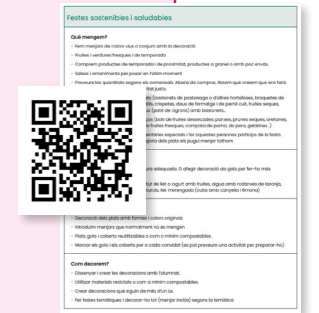

EP
ES

Taules i materials informatius sobre conseqüències i alternatives

Taules amb informació que pot ser d'utilitat per a la investigació per a grups, segons la dinàmica plantejada a la unitat didàctica 4.5 a la guia "Alimenta't amb seny". Document de referència descarregable a <http://hdl.handle.net/11703/121462> per fer còpia per a cada alumne o grup.

Unitats didàctiques de la guia: 4.5

EP
ES

Diari d'acompanyament

Diari de seguiment segons la dinàmica plantejada a la unitat didàctica 4.4 a la guia "Alimenta't amb seny". Document de referència descarregable a <http://hdl.handle.net/11703/121462> per fer còpia per a cada alumne o grup i per a cada dia de seguiment.

Unitats didàctiques de la guia: 4.4

EP
ES

Fitxa d'investigació

Taula de recull de resultats de la investigació proposada a la unitat didàctica 4.6 a la guia "Alimenta't amb seny". Document de referència descarregable a <http://hdl.handle.net/11703/121462> per fer còpia per a cada alumne o grup.

Unitats didàctiques de la guia: 4.6

EP
ES

Taula de recollida de dades

Taules de registre de dades per a cada grup segons la temàtica que hagin d'investigar, segons la dinàmica plantejada a la unitat didàctica 4.5 a la guia "Alimenta't amb seny". Document de referència descarregable a <http://hdl.handle.net/11703/121462> per fer còpia per a cada alumne o grup.

Unitats didàctiques de la guia: 4.5

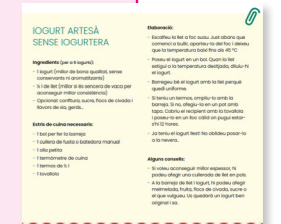

EP
ES

Recepta de iogurt i recuit

Receptes de iogurt i recuit. Molt fàcils de realitzar a l'aula i per poder investigar sobre la fermentació làctica.

Unitats didàctiques de la guia: 4.6

EP
ES

Entrevista

Entrevista que es pot realitzar segons la dinàmica plantejada a la unitat didàctica 4.5 a la guia "Alimenta't amb seny". Document de referència descarregable a <http://hdl.handle.net/11703/121462> per fer còpia per a cada alumne o grup.

Unitats didàctiques de la guia: 4.5

EP
ES

Exemple de taula comparativa

Taula de recull de resultats per poder comparar els diferents iogurts investigats, segons la dinàmica proposada a la unitat didàctica 4.6 a la guia "Alimenta't amb seny". Document de referència descarregable a <http://hdl.handle.net/11703/121462> per fer còpia per a cada alumne o grup.

Unitats didàctiques de la guia: 4.6

ES

Taula de referència d'ítems i indicadors per a la diagnosi

Document de referència descarregable a <http://hdl.handle.net/11703/121462> per utilitzar de referència a l'hora de plantejar la diagnosi participativa de la unitat didàctica 4.7 a la guia "Alimenta't amb seny".

Unitats didàctiques de la guia: 4.7

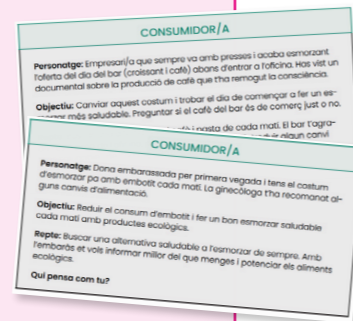

ES

Targetes rols persones consumidores i comerciants

12 Targetes plastificades amb els rols del joc plantejat a la dinàmica de la unitat didàctica 4.8 de la guia "Alimenta't amb seny".

Unitats didàctiques de la guia: 4.8

ES

Fitxes dels productes

Taula per omplir amb la informació del producte del joc de rol, de la unitat didàctica 4.8 a la guia "Alimenta't amb seny". Document de referència descarregable a <http://hdl.handle.net/11703/121462> per fer una còpia per a cada alumne.

Unitats didàctiques de la guia: 4.8

2.4. Material d'experimentació

A continuació trobareu una taula amb els materials d'experimentació que podeu utilitzar per a realitzar les vostres activitats i projectes. També són materials que podeu utilitzar per a les unitats didàctiques de la guia "Alimenta't amb seny" (identificades a la taula resum).

MATERIAL DE SUPORT GRÀFIC	UNITATS	EDATS	UNITATS DIDÀCTIQUES
Culleres	6	Totes les edats	1,1, 1,4, 2,3, 3,2
Forquilles	6	Totes les edats	2,3
Ganivets de plàstic	7	> 6 anys	1,5, 3,1, 3,2, 3,3, 3,5, 4,3
Ganivets de metall amb protector de dits	3	Totes les edats	1,5, 3,1, 3,2, 3,3, 3,5, 4,3
Cullera de fusta	1	Totes les edats	4,6
Peladors	5	Totes les edats	1,5, 3,1, 3,2, 3,3, 3,5, 4,3
Embut	4	Totes les edats	1,2
Morters	4	Totes les edats	1,2, 2,3
Ratladors	4	Totes les edats	3,5, 4,3
Gots mesurador	4	Totes les edats	2,3, 4,6
Fustes per tallar	5	Totes les edats	1,5, 3,1, 3,2, 3,3, 3,5, 4,3
Olla petita	1	Totes les edats	4,6
Bols grans	4	Totes les edats	1,2, 2,1, 2,3, 3,2, 3,5, 4,3
Safates	4	Totes les edats	1,1, 1,2, 1,3, 1,5, 2,3, 3,5, 4,3
Bols petits amb tapa	6	Totes les edats	1,1, 2,3
Gerres d'aigua	4	Totes les edats	1,1, 1,3, 1,5, 2,3, 3,2
Pots petits transparents	6	Totes les edats	1,4
Pots amb etiqueta de farina	4	Totes les edats	2,3
Pots amb etiqueta de cereal	4	Totes les edats	2,3
Mocadors per a tapar els ulls	15	Totes les edats	3,1
Xeringues grans	4	Totes les edats	3,2
Cuineta elèctrica portàtil	1	> 6 anys	4,6
Balances	4	> 6 anys	2,3, 4,5, 4,6, 4,7
Termòmetres de cuina	2	> 6 anys	1,5, 4,6
Sonòmetres	1	> 6 anys	4,7
Liquadores	2	Totes les edats	3,2
Espremedores	2	Totes les edats	3,2
Termo per a fer iogurt	1	Totes les edats	4,6
Deshidratador	1	Totes les edats	1,5

CULLERES

FORQUILLES

GANIVETS DE PLÀSTIC

GANIVETS DE METALL

CULLERA DE FUSTA

PELADORS

EMBUTS

MORTERS

RATLLADORS

GOTS MESURADORS

FUSTES DE TALLAR

OLLA PETITA

BOLS GRANS

SAFATES

GERRES D'AIGUA

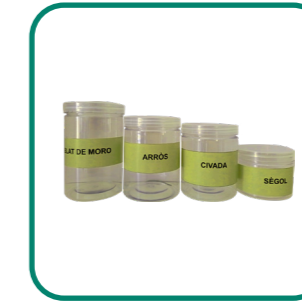
BOLS PETITS AMB TAPA

POTS PETITS
TRANSPARENTS

POTS AMB ETIQUETES
DE FARINES

POTS AMB ETIQUETES
DE CEREALS

MOCADORS PER
TAPAR ELS ULLS

XERINGUES GRANS

CUINETA ELÈCTRICA
PORTÀTIL

BALANCES

TERMÒMETRE
DE CUINA

SONÒMETRES

LIQUADORES

ESPRESSORES

TERMO PER FER
IOGURT

DESHIDRATADOR

3. Materials addicionals necessaris per a les unitats didàctiques de la guia "Alimenta't amb seny"

En aquest apartat trobareu el recull de materials que necessitareu per realitzar cadascuna de les unitats didàctiques plantejades a la guia "Alimenta't amb seny".

ALIMENTACIÓ I SALUT

FITXA 1.1. GERMINATS: ALIMENTS VIUS!		3 a 5 anys	
MATERIALS D'EXPERIMENTACIÓ			
<ul style="list-style-type: none"> - 4 safates o bols - 4 bols petits amb tapa - 4 gerres d'aigua - 4 culleres 	 		
MATERIALS DE SUPORT GRÀFIC I DESCARREGABLES			
Imatges dels aliments i les seves llavors (4 còpies)			
ALTRES MATERIALS QUE NECESSITAREU NO PRESENTS A LA MALETA			
<ul style="list-style-type: none"> - Llavors de diferents varietats locals i conegudes: lleguminoses (mongeta, cigrons, faves, pèsols, llenties), de cereals (blat de moro, arròs, civada, quinoa), fruits secs (avellanes, ametlles, nous), altres hortalisses (pastanaga, remolatxa, raves...) - Llavors ecològiques de rave, quinoa, sèsam, llenties (1 varietat per grup) - Gasses o tros de tela fina (1 per grup) - Gomes elàstiques (1 per grup) 			

1.2. AROMATITZEM SALS I OLIS 3 a 5 anys

MATERIALS D'EXPERIMENTACIÓ

- 4 embuts
- 8 morters

MATERIALS DE SUPORT GRÀFIC I DESCARREGABLES

Imatges, noms i propietats de diferents plantes aromàtiques

ALTRES MATERIALS QUE NECESSITAREU NO PRESENTS A LA MALETA

- Mostres de diferents plantes aromàtiques (romani, farigola, espígol, sàlvia, orenga, menta...)
- Sal (100 gr per alumne)
- Oli (150 ml per alumne)
- Fulles de romani, farigola i alfàbrega.
- Pots de plàstic (2 per alumne)
- Etiquetes i/o retoladors

1.3. ELS NUTRIENTS PERDUTS 6 a 9 anys

MATERIALS D'EXPERIMENTACIÓ

- 4 safates o bols
- 4 gerres d'aigua
- 4 morters

MATERIALS DE SUPORT GRÀFIC I DESCARREGABLES

Definicions dels nutrients

ALTRES MATERIALS QUE NECESSITAREU NO PRESENTS A LA MALETA

- Aliments refinats: macarrons blancs, sucre blanc, sal iodada, arròs
- Aliments integrals: macarrons integrals, sucre integral, sal, arròs
- Paper crespó de 4 colors diferents (4 colors per grup)
- Cartolina DinA4 blanca (2 per grup)
- Cinta adhesiva (1 per grup)

1.4. NO TROBEM EL SUCRE! 6 a 9 anys

MATERIALS D'EXPERIMENTACIÓ

- 4 pots transparents
- 4 culleres

MATERIALS DE SUPORT GRÀFIC I DESCARREGABLES

- Targetes amb els diferents noms del sucre (46 targetes)
- Imatges de les etiquetes dels productes (5 per grup)
- Targeta amb el nom dels productes (5 per grup)

ALTRES MATERIALS QUE NECESSITAREU NO PRESENTS A LA MALETA

- Guixos de cinc colors diferents (verd, groc, taronja, vermell, blau)
- Sucre (1kg per grup)
- Cartolines

1.5. CONSERVES I ALIMENTS TRANSFORMATS 10 a 12 anys

MATERIALS D'EXPERIMENTACIÓ

- 4 Gerres d'aigua

MATERIALS DE SUPORT GRÀFIC I DESCARREGABLES

- Explicació i resultats de l'experiment.
- Taula de seguiment

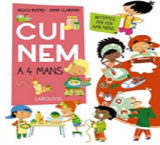
ALTRES MATERIALS QUE NECESSITAREU NO PRESENTS A LA MALETA

- Gomes elàstiques (5 per grup)
- Etiquetes (5 per grup)
- Sal (tres cullerades per grup)
- Oli (mig got/pot per grup)
- Vinagre (mig got/pot per grup)
- Sucre (tres cullerades per grup)
- Mongetes en veïna i mongetes seques
- Escuradents (10 per grup)

1.6. INTOLERÀNCIES I AL·LÈRGIES 10 a 12 anys

MATERIALS D'EXPERIMENTACIÓ

- 4 llibres de receptes

MATERIALS DE SUPORT GRÀFIC I DESCARREGABLES

- Targeta amb els rols de cada grup i explicació de la informació.
- Targeta comodí amb informació sobre la intolerància o al·lèrgia concreta.

ALTRES MATERIALS QUE NECESSITAREU NO PRESENTS A LA MALETA

- Fulls (1 per cada alumne)

1.8. PUBLICITAT I CONTRAPUBLICITAT + 13 anys

MATERIALS D'EXPERIMENTACIÓ

- Aquesta unitat didàctica no necessita materials d'experimentació

MATERIALS DE SUPORT GRÀFIC I DESCARREGABLES

- Imatges de publicitat *Food porn* en format virtual
- Enllaç imatges *Food porn*
- Article *Food porn*

ALTRES MATERIALS QUE NECESSITAREU NO PRESENTS A LA MALETA

- Post-its
- Projector

1.7. ALIMENTS QUE NO ALIMENTEN + 13 anys

MATERIALS D'EXPERIMENTACIÓ

- Aquesta unitat didàctica no necessita materials d'experimentació

MATERIALS DE SUPORT GRÀFIC I DESCARREGABLES

- Targetes amb els aliments escrits (10 per grup)
- Targetes amb títols de tipologia d'aliments (3 per grup)
- Llistat d'aliments per classificar
- Definició de les diferents tipologies d'aliments

ALTRES MATERIALS QUE NECESSITAREU NO PRESENTS A LA MALETA

- Pissarra
- Guixos o retoladors

ALIMENTACIÓ I SOCIETAT

2.1. TOTS ELS TOMÀQUETS SÓN VERMELLS? 3 a 5 anys

MATERIALS D'EXPERIMENTACIÓ

- Bols

MATERIALS DE SUPORT GRÀFIC I DESCARREGABLES

- Imatges de les diferents varietats de cada hortalissa.

ALTRES MATERIALS QUE NECESSITAREU NO PRESENTS A LA MALETA

- Full DinA4 (1 per infant) - Cartolina DinA4 (1 per infant)
- Colors i pintures - Alguna varietat d'hortalissa real
- Pinzells - Espècies com el curri, cúrcuma, pebre...(opcional)

2.2. ANEM AL MERCAT 3 a 5 anys

MATERIALS D'EXPERIMENTACIÓ

- Mocadors per tapar ulls
- Memory d'aliments

MATERIALS DE SUPORT GRÀFIC I DESCARREGABLES

Aquesta unitat didàctica no necessita de materials gràfics o descarregables

ALTRES MATERIALS QUE NECESSITAREU NO PRESENTS A LA MALETA

- Cartolines (una per infant)
- Llapis, retoladors...algun material per pintar

2.3. FEM PANS D'ARREU DEL MÓN 6 a 9 anys

MATERIALS D'EXPERIMENTACIÓ

- Mapa mundi
- 4 safates
- 4 pots amb etiqueta de farina
- 4 pots amb etiqueta de cereal
- 4 bols
- 4 culleres
- 4 forquilles
- 4 balances
- 4 gots mesuradors
- 4 gerres d'aigua

MATERIALS DE SUPORT GRÀFIC I DESCARREGABLES

- Làmines amb informació i imatges dels quatre cereals.
- Receptes dels diferents pans i aliments per a crear.

ALTRES MATERIALS QUE NECESSITAREU NO PRESENTS A LA MALETA

- Productes per fer les receptes
- Farines d'arròs, panís, civada i sègol
- Llavors d'arròs, panís, civada i sègol
- Safata de forn
- Paper de forn
- Forn

2.4. GIREM EL GÈNERE A L'AGRICULTURA 6 a 9 anys

MATERIALS D'EXPERIMENTACIÓ

- Aquesta unitat didàctica no necessita materials d'experimentació

MATERIALS DE SUPORT GRÀFIC I DESCARREGABLES

- Targetes amb la informació sobre cada escena i els rols

ALTRES MATERIALS QUE NECESSITAREU NO PRESENTS A LA MALETA

- Aquesta unitat didàctica no necessita de materials fungibles o amb data de caducitat

2.5. CUINES DEL MÓN 10 a 12 anys

MATERIALS D'EXPERIMENTACIÓ

- Aquesta unitat didàctica no necessita materials d'experimentació

MATERIALS DE SUPORT GRÀFIC I DESCARREGABLES

- Llibre "Hungry Planet: What The World Eats" dels fotògrafs Peter Menzel i l'escriptor D'Aluisio

ALTRES MATERIALS QUE NECESSITAREU NO PRESENTS A LA MALETA

- Aquesta unitat didàctica no necessita de materials fungibles o amb data de caducitat

2.6. COMERÇ MUNDIAL D'ALIMENTS 10 a 12 anys

MATERIALS D'EXPERIMENTACIÓ

- Aquesta unitat didàctica no necessita materials d'experimentació

MATERIALS DE SUPORT GRÀFIC I DESCARREGABLES

- Fitxes rol empresaris/es i treballadors/es
- Fitxa entrevista treballador/a i empresari/ària

ALTRES MATERIALS QUE NECESSITAREU NO PRESENTS A LA MALETA

- Bolígrafs
- Fulls DinA4
- Plastilina
- Retoladors

2.7. DONES QUE VOLEN SALVAR EL PLANETA + 13 anys

MATERIALS D'EXPERIMENTACIÓ

- Aquesta unitat didàctica no necessita materials d'experimentació

MATERIALS DE SUPORT GRÀFIC I DESCARREGABLES

- Nom, imatges de les dones i resum del seu projecte

ALTRES MATERIALS QUE NECESSITAREU NO PRESENTS A LA MALETA

- Cartolines
- Retoladors
- Tisores
- Ordinadors/Tablets (1 per grup)

2.8. OBESITAT I GRASSOFÒBIA, QUI TÉ EL PROBLEMA? + 13 anys

MATERIALS D'EXPERIMENTACIÓ

- Aquesta unitat didàctica no necessita materials d'experimentació

MATERIALS DE SUPORT GRÀFIC I DESCARREGABLES

- Targetes amb les deu afirmacions
- Cartell "a favor" "en contra"

ALTRES MATERIALS QUE NECESSITAREU NO PRESENTS A LA MALETA

- Aquesta unitat didàctica no necessita de materials fungibles o amb data de caducitat

ALIMENTACIÓ I ENTORN

3.1. LES FRUITES I HORTALISSES DE TEMPORADA 3 a 5 anys

MATERIALS D'EXPERIMENTACIÓ

- 2 peladors
- 2 fustes tallar
- 2 ganivets
- 6 mocadors per tapar els ulls
- Llibres, contes i cançons sobre fruites i hortalisses

MATERIALS DE SUPORT GRÀFIC I DESCARREGABLES

- Imatges de fruites i hortalisses de referència
- Calendari de sembra de fruites i verdures de temporada i calendari de consum de fruites i verdures de temporada.
- Joc "¿Quien és quien?" sobre fruites i hortalisses.

ALTRES MATERIALS QUE NECESSITAREU NO PRESENTS A LA MALETA

- Caixes fosques o tapades
- Fruitas i hortalisses de temporada

3.2. FEM SUCS DE COLORS

3 a 5 anys

MATERIALS D'EXPERIMENTACIÓ

- 4 ganivets
- 4 peladors
- 6 fustes per tallar
- 2 líquadores
- 2 espremedores
- 3 bols
- 3 gerres
- 6 xeringues grans
- 6 culleres

MATERIALS DE SUPORT GRÀFIC I DESCARREGABLES

- Receptes de suc de temporada
- Dibuixos i/o fotografies de les hortalisses i les fruites

ALTRES MATERIALS QUE NECESSITAREU NO PRESENTS A LA MALETA

- Gots per a cada alumne
- Ingredients per fer les receptes de suc

3.3. UN ESMORZAR DE COLORS PELS MÉS PETITS

6 a 9 anys

MATERIALS D'EXPERIMENTACIÓ

- 4 peladors
- 6 fustes per tallar
- 4 ganivets

MATERIALS DE SUPORT GRÀFIC I DESCARREGABLES

- Receptes d'esmorzars de fruites i verdures.

ALTRES MATERIALS QUE NECESSITAREU NO PRESENTS A LA MALETA

- Fruites i verdures de temporada (mirar les receptes proposades)

3.4. ALIMENTS QUILOMÈTRICS

6 a 9 anys

MATERIALS D'EXPERIMENTACIÓ

- Aquesta unitat didàctica no necessita materials d'experimentació

MATERIALS DE SUPORT GRÀFIC I DESCARREGABLES

- Taula de referència: l'origen dels productes i quilòmetres que viatgen.
- Model de taula per a recollir els resultats

ALTRES MATERIALS QUE NECESSITAREU NO PRESENTS A LA MALETA

- Material per a la representació gràfica (per dibuixar, retallar, pintar...) i la creació del mural.
- Tablets/ordinadors on buscar informació

3.5. LA LLETRA PETITA DE LES AMANIDES

10 a 12 anys

MATERIALS D'EXPERIMENTACIÓ

- 8-10 ganivets
- 4 peladors
- 4 ratlladors
- 6 fustes per tallar
- 4 safates o bols

MATERIALS DE SUPORT GRÀFIC I DESCARREGABLES

- Calendari d'hortalisses i fruites de temporada
- Model de fitxa d'informació
- Receptes d'amanides

ALTRES MATERIALS QUE NECESSITAREU NO PRESENTS A LA MALETA

- Ingredients frescos
- Oli, vinagre, sal, mel, mostassa (per preparar vinagretes)
- Forquilles i plats per a fer el tast

3.6. DOS MODELS DE PRODUCCIÓ	10 a 12 anys
MATERIALS D'EXPERIMENTACIÓ	
- Aquesta unitat didàctica no necessita materials d'experimentació	
MATERIALS DE SUPORT GRÀFIC I DESCARREGABLES	
- Taula de recollida de dades de consum de pomes - Taula del cas d'estudi "Quan l'om demana peres"	
ALTRES MATERIALS QUE NECESSITAREU NO PRESENTS A LA MALETA	
- Materials per a la realització del mural	

3.7. VISIONS SOBRE EL CANVI CLIMÀTIC	+ 13 anys
MATERIALS D'EXPERIMENTACIÓ	
- Aquesta unitat didàctica no necessita materials d'experimentació	
MATERIALS DE SUPORT GRÀFIC I DESCARREGABLES	
- Presentació de les tres visions - Material informatiu sobre les tres visions	
ALTRES MATERIALS QUE NECESSITAREU NO PRESENTS A LA MALETA	
- Materials fungibles per a crear els materials gràfics de les defenses/visions	

3.8. ANEM A ESPIGOLAR ELS CAMPS	+ 13 anys
MATERIALS D'EXPERIMENTACIÓ	
- Aquesta unitat didàctica no necessita materials d'experimentació	
MATERIALS DE SUPORT GRÀFIC I DESCARREGABLES	
- Aquesta unitat didàctica no necessita de materials gràfics o descarregables	
ALTRES MATERIALS QUE NECESSITAREU NO PRESENTS A LA MALETA	
- Roba i calçat còmode per a la visita	

ALIMENTACIÓ ALS CENTRES EDUCATIUS

4.1. EL MENÚ DE L'ESCOLA: QUÈ MENGEM?	3 a 5 anys
MATERIALS D'EXPERIMENTACIÓ	
- Aquesta unitat didàctica no necessita materials d'experimentació	
MATERIALS DE SUPORT GRÀFIC I DESCARREGABLES	
- Exemples d'ideogrames - Contes on surtin exemples reals de l'origen dels aliments.	
ALTRES MATERIALS QUE NECESSITAREU NO PRESENTS A LA MALETA	
- Espai mural diari o setmanal per a la representació del que s'ha menjat.	

4.2. QUÈ MENGEM A LA TARDOR? I A LA PRIMAVERA? 3 a 5 anys

MATERIALS D'EXPERIMENTACIÓ

- Aquesta unitat didàctica no necessita materials d'experimentació

MATERIALS DE SUPORT GRÀFIC I DESCARREGABLES

- Dibuixos dels productes escollits
- Contes amb hortalisses i fruites

ALTRES MATERIALS QUE NECESSITAREU NO PRESENTS A LA MALETA

- Diferents unitats dels productes de temporada
- Elements naturals per afegir als dibuixos i fer-los més identitaris (llavors, fulles, fruits...)

4.3. AMANIDES DE TEMPORADA 6 a 9 anys

MATERIALS D'EXPERIMENTACIÓ

- 8-10 ganivets
- 4 peladors
- 4 ratlladors
- 6 fustes per tallar
- 4 bols o safates

MATERIALS DE SUPORT GRÀFIC I DESCARREGABLES

- Calendari d'hortalisses i fruites de temporada
- Exemple de receptes d'amanides
- Exemple de full de criteri

ALTRES MATERIALS QUE NECESSITAREU NO PRESENTS A LA MALETA

- Ingredients de les receptes
- Materials plàstics per la creació de la campanya-concurs

4.4. ACOMPANYEM ALS PETITS A MENJAR 6 a 9 anys

MATERIALS D'EXPERIMENTACIÓ

- Aquesta unitat didàctica no necessita materials d'experimentació

MATERIALS DE SUPORT GRÀFIC I DESCARREGABLES

- Diari d'acompanyament
- Llibre de jocs i dinàmiques de coneixença i confiança

ALTRES MATERIALS QUE NECESSITAREU NO PRESENTS A LA MALETA

- Aquesta unitat no necessita d'altres materials.

4.5. LES FESTES DE L'ESCOLA MÉS SOSTENIBLE 10 a 12 anys

MATERIALS D'EXPERIMENTACIÓ

- 1 balança

MATERIALS DE SUPORT GRÀFIC I DESCARREGABLES

- Taula de registre de dades
- Entrevista
- Taules i materials informatius sobre conseqüències i alternatives

ALTRES MATERIALS QUE NECESSITAREU NO PRESENTS A LA MALETA

- Aquesta unitat no necessita d'altres materials.

4.6. QUIN IOGURT VOLEM A L'ESCOLA? 10 a 12 anys

MATERIALS D'EXPERIMENTACIÓ

- 2 termòmetres de cuina
- 4 gots mesuradors
- Olla petita
- Cullera de fusta
- Placa o cuineta portàtil
- Termo per fer iogurt

MATERIALS DE SUPORT GRÀFIC I DESCARREGABLES

- Fitxa d'investigació
- Exemple de taula comparativa

ALTRES MATERIALS QUE NECESSITAREU NO PRESENTS A LA MALETA

- Draps de cuina
- Gomes de pollastre
- Ingredients: Llet fresca, llimona i iogurts ecològics (amb bacteris vius)
- Paper per fer les etiquetes
- Retoladors

4.7. DIAGNOSI PARTICIPATIVA DEL MENJADOR ESCOLAR + 13 anys

MATERIALS D'EXPERIMENTACIÓ

- 2 balances
- 2 sonòmetres

MATERIALS DE SUPORT GRÀFIC I DESCARREGABLES

- Taula de referència d'ítems i indicadors per a la diagnosi

ALTRES MATERIALS QUE NECESSITAREU NO PRESENTS A LA MALETA

- Menú escolar d'una setmana de primavera, una setmana de tardor i d'una setmana d'hivern.
- Accés a l'aula d'informàtica o materials informàtics per fer els càlculs i la recerca d'informació (en cas de tenir tauletes o pc a l'aula no cal accés a l'aula d'informàtica).
- Accés a espais de cuina i menjador escolar per part de l'alumnat
- Accés a les persones encarregades de la cuina i del servei de menjador
- Materials fungibles per a la creació de les presentació per grups i per al mural comú

4.8. ESMORZARS SANS, JUSTOS I SOSTENIBLES + 13 anys

MATERIALS D'EXPERIMENTACIÓ

- Aquesta unitat didàctica no necessita materials d'experimentació

MATERIALS DE SUPORT GRÀFIC I DESCARREGABLES

- Targetes rols persones consumidores i comerciants
- Fitxes productes

ALTRES MATERIALS QUE NECESSITAREU NO PRESENTS A LA MALETA

- Papers adhesius (dos per alumne)
- Cartolines per fer cartells de les botigues
- Retoladors i tisores

4. Com ha d'anar ordenada la maleta?

La maleta "Alimentació sostenible" està distribuïda en 4 maletes i 1 bossa de ma. Una per als contes i llibres de coneixement, una altre per als jocs, una bossa per als materials gràfics de suport i per últim 2 maletes per als materials d'experimentació.

Per tal de que quedin sempre endreçades les maletes i es pugui controlar bé si està tot el material, una vegada hagueu acabat amb el seu ús, és important que cercioreu la seva ubicació seguint les fotografies que trobareu a continuació.

Dins de cada maleta trobareu un llistat amb els materials que contè i les unitats presents de cadascun. Els materials els trobareu identificats segons la temàtica i l'edat a qui van dirigits. A continuació podeu veure la simbologia que s'utilitza. En el cas dels materials de suport gràfic també el número d'unitat didàctica amb què estan relacionats. En el cas dels materials d'experimentació no trobareu cap identificació.

TEMÀTICA GENERAL
EL SISTEMA
AGROALIMENTARI

BLOC 1
ALIMENTACIÓ
I SALUT

BLOC 2
ALIMENTACIÓ
I SOCIETAT

BLOC 3
ALIMENTACIÓ
I ENTORN

BLOC 4
ALIMENTACIÓ ALS
CENTRES EDUCATIUS

**EDUCACIÓ
INFANTIL**

**EDUCACIÓ
PRIMÀRIA**

**EDUCACIÓ
SECUNDÀRIA**

**ADULTS
I PROFESSORAT**

MALETA DE CONTES I LLIBRES DE CONEIXEMENT

Els contes i llibres estan classificats segons les 5 temàtiques en què estan identificats en aquest manual. I per això trobareu 4 separadors dins la maleta, per a ubicar-los i separar-los per temàtica.

Al lloc de cada llibre podreu trobar els símbols de la temàtica a la que pertany així com els cicles educatius a qui està recomanat.

MALETA DE JOCS

Els jocs estan classificats segons les 5 temàtiques en què estan identificats en aquest manual. I per això trobareu 4 separadors dins la maleta, per a ubicar-los i separar-los per temàtica.

A la caixa de cada joc podreu trobar els símbols de la temàtica a la que pertany així com els cicles educatius a qui està recomanat.

BOSSA DE MATERIALS DE SUPORT GRÀFIC

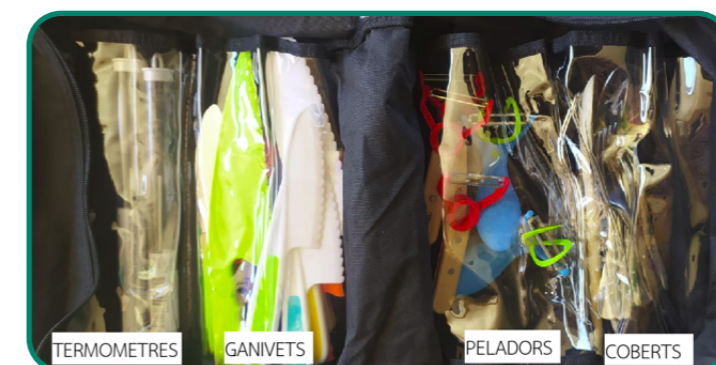

Els materials de suport gràfic són de dos tipologies diferents. Per una banda trobem les titelles i els jocs d'imatges per a infants i grans, i per una altra trobareu 4 carpetes amb els materials de suport que s'han creat directament relacionats amb les unitats didàctiques de la guia "Alimenta't amb seny". Aquestes 4 carpetes corresponen a les 4 temàtiques específiques de la guia i tenen el mateix color que s'identifica a la guia (Blau, taronja, verd i lila).

Dins de les carpetes trobareu els materials classificats segons la unitat didàctica amb què estan relacionats. És imprescindible que endregeu aquests materials al seu lloc després del seu ús per a facilitar-ne l'accés als altres centres. Podreu trobar el número de la unitat didàctica amb què es relacionen darrere de cadascun dels materials.

MALETES DE MATERIALS D'EXPERIMENTACIÓ

Aquests materials es divideixen en 2 maletes. Una maleta amb els estris de cuina d'utilitari i una maleta amb la maquinària i els electrodomèstics petits. Dins la maleta d'estrils de cuina d'utilitari trobareu a més a més una bossa petita amb els materials més petits classificats per tipus.

És imprescindible que quedi tot el material net tal i com el vàreu trobar quan us van deixar en préstec la maleta.

Maleta de l'alimentació sostenible

El llistat de materials i el nombre d'unitats per cada maleta de materials d'experimentació és el següent:

MALETA D'EXPERIMENTACIÓ 1			
Embuts	4	Antifaços	15
Morters	4	Xeringues grans	4
Ratlladors	4	Espremedores	2
Gots mesuradors	4	BOSSA AMB MATERIALS PETITS	
Olla petita amb tapa	1		
Bols grans	4	Culleres	6
Safates	4	Forquilles	6
Gerres	4	Cullera de fusta	1
Bols petits amb tapa	4	Termòmetres de cuina	2
Pots transparents amb tapa	4	Ganivets de plàstic	7
Pots per a farines	4	Ganivets de metall amb protector de dits	3
Pots per a cereals	4	Peladors	5

MALETA D'EXPERIMENTACIÓ 2			
Placa elèctrica	1	Liquadores	2
Balançes de cuina	4	Termo	1
Sonòmetre	1	Deshidratador	1
Fustes de tallar	5		

**Maleta
de l'alimentació
sostenible**

